

در مورد اتوکد می‌توانیم بگوئیم «نصب اتوکد» اما در مورد GIS باید بگوئیم «پیاده سازی، اجرا و بکارگیری سیستم»

توسعه فناوری الگویی دارد که از مسایل فنی شروع می‌شود اما با آن خاتمه نمی‌یابد. جنبه‌های اقتصادی و سازمانی (مدیریتی) به دنبال مسایل فنی جلوه کرده و بالاخره با بحث ثمرات و اثرات اجتماعی آن به انتها می‌رسد. در تابستان ۱۳۷۸ کتابی تحت عنوان «مدیریت سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی» توسط شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری (وابسته به شهرداری تهران) ترجمه و منتشر شد. این کتاب در ایران از زمان خود بسیار جلوتر بود چرا که به رغم حضور عنوان GIS در برخی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها در آن زمان، اغلب آنرا به عنوان صرفاً یک نرم افزار تلقی می‌کردند و البته تفکر حاکم این بود که نرم افزار را به مدیریت چه کار؟ مگر نرم افزاری مانند Auto CAD یا Word به غیر از آنکه باید در رایانه نصب شوند و در زمان ضرورت، استفاده شوند، مدیریت هم می‌خواهند؟ اما به تدریج برخی از نهادهایی که به GIS تمایل نشان می‌دادند متوجه شده‌اند که سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی مانند Auto CAD صرفاً یک نرم افزار نیستند که فقط برای ذخیره داده و تهیه نقشه بکار می‌روند. و نه تنها قابلیت‌های دیگری دارند، بلکه چالش‌هایی بر سر راه استفاده از آنها نیز مطرح هستند مانند زمینه لازم برای پذیرش آنها

در بین متخصصین و مدیران، توجه اقتصادی و نقش آنها در فرآیند برنامه ریزی و ...

لذا امروزه بحث مدیریت GIS بیش از پیش اهمیت یافته زیرا مکانیزم‌های رفتاری و سازمانی در محیط کار، خود بر نوع و چگونگی استفاده از این فناوری تأثیرگذار بوده و شناسایی این مکانیزم‌ها در بکارگیری موفقیت آمیز GIS ضروری و اجتناب ناپذیر است.

امروز اگر چه عمر GIS در ایران می‌رود تا به دو دهه برسد، اما پیاده سازی و بکارگیری آن موضوعاتی هستند که به تازگی در حال مطرح شدن اند. اکنون مدیران سازمان‌های مختلف دریافته‌اند که مدیریت موفقیت آمیز IT به طور اعم و GIS به طور اخص چیزی بیش از دانش در زمینه فناوری لازم دارد.

یکی از مباحثی که در زمینه موفقیت در پیاده سازی GIS در یک سازمان مطرح است همانا تبادل "باز" اطلاعات است به این معنا که اطلاعات، فرای مرزهای سازمانی باید به اشتراک گذارده شود. در حال حاضر کمتر سازمانی در ایران را می‌توان یافت که انگیزه و تمایلی به اشتراک داده در ماورای مرزهای سازمانی خود داشته باشد. ضرر دوباره کاری‌هایی که ناشی از فقدان تبادل اطلاعات بین سازمان‌هایی مرتبط عاید جامعه می‌شود، کم نیست. در اشتراک داده و اطلاعات در قدم اول، شهرداری و در قدم بعدی، موافقت نامه‌های بین سازمانی، رعایت استانداردهای یکسان و جمع آوری داده‌ها بر اساس نیازهای مشترک و ... مطرح می‌شود.

در این شماره شهرنگار، مبحث ضرورت مدیریت هماهنگ در GIS باز شده و با توجه به تجربیاتی که مدیریت مرکز اطلاعات جغرافیایی شهر تهران کسب کرده، پیشنهادهای ارائه شده است. ■